

Hodnocení

rigorózní práce Mgr. Martina Havla

Trestné činy v bankovním sektoru

I.

Téma předložené rigorózní práce je aktuální a důležité. Hospodářská a finanční kriminalita je v zemích s vyspělou tržní ekonomikou obecně považována za závažný trestněpolitický problém, a to zejména z hlediska rozsahu způsobených materiálních a nevyčíslitelných morálních škod. Její nebezpečnost záleží mimo jiné v tom, že se postupně rozrůstá a že vtahuje do kriminálního prostředí nové a nové účastníky hospodářských vztahů. Také její internacionalizace a propojení se světem organizovaného zločinu způsobuje, že hospodářská kriminalita je fenoménem, kterému je žádoucí věnovat stálou, soustavnou a soustředěnou pozornost.

Práce se skládá v podstatě ze dvou částí. V první části, která je vlastně rozšířeným úvodem rigorózní práce, autor vymezuje základní pojmy hospodářské, finanční a bankovní kriminality a uvádí kriminologické a sociologické souvislosti tohoto fenoménu. V druhé části, která je orientována juristicky (str. 63 a dále) se autor věnuje vlastnímu tématu rigorózní práce, tj. zvláštnostem trestné činnosti v bankovním sektoru. Autor zde rozebírá znaky nejvýznamnějších deliktů, zejména trestného činu podvodu a jeho speciální varianty úvěrového podvodu a znaky trestného činu zpronevěry a věnuje se zvláštnostem dokazování v oboru hospodářské, finanční a bankovní kriminality. Autor v ní postupně pojednává o zvláštnostech odhalování tohoto druhu trestné činnosti, o používání tzv. operativně pátracích prostředků, o dokazování znaků trestného činu.

Osнову rigorózní práce považují za správnou a logickou, jednotlivé části práce na sebe vhodně navazují.

Rigorózní práce je zpracována na podkladě standardního počtu odborných literárních pramenů, se kterými autor vhodně pracuje.

Práce prošla pečlivou technickou redakcí a obsahuje jen minimum překlepů.

II.

V první části práce jsou zajímavé úvahy autora o trestné činnosti v bankovním sektoru, v části druhé zaujme čtenáře především podrobná znalost autora o způsobech odčerpávání

finančních prostředků z bank a různé způsoby machinací, které vedou k obohacení pachatele trestného činu na účet banky.

Vůbec se dá konstatovat, že kriminologické a sociologické souvislosti trestné činnosti, která je v rigorózní práci rozebírána, jsou autorovi bližší než juristický rozbor.

Autor je praktik, a proto jsou mu nedělalí potíže konkrétní příklady, kterými dokládá své teoretické úvahy. Srov. například v této spojitosti velmi vhodně uvedené příklady nepřímého pachatelství z oblasti hospodářské kriminality uvedené na stranách 50 až 51 rigorózní práce.

V závěru práce rigorosant uvádí některé náměty vedoucí ke zdokonalení práce orgánů činných v trestním řízení při odhalování tohoto druhu trestné činnosti a dokazování znaků vybraných skutkových podstat trestných činů. Náleží mezi ně specializace orgánů činných v trestním řízení, a také zavedení trestní odpovědnosti právnických osob, která by měla řešit především tu situaci, při které se nepodaří prokázat konkrétní trestnou činnost určité fyzické osoby, ale je zřejmé, že trestná činnost byla spáchána jménem právnické osoby nebo v její prospěch.

III.

Závěrem shrnuji, že rigorózní práce Mgr. Martina Havla je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu, kterou doporučuji orientovat na otázku:

Jaké jsou možnosti zdokonalení trestněprávního postihu hospodářské kriminality a jaké nové procesní prostředky se mohou uplatnit v procesu odhalování trestné činnosti tohoto druhu.

V Praze 10. ledna 2012

Prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,